

בחזרה לחלב

ביקור וירטואלי במוזיאון ישראל

בשיא תפארתו, בשנת 1947, ימים ספורים לפני הכרזת האו"ם על הקמת המדינה ופרוץ הפרעות שהובילו להריסת תכולתו, וכפי שראתה אותו שרה שמאע בביקורה האחרון. סיור וירטואלי נוסף המוצע למבקרים מגולל את סיפורם של שרה ושל בית-הכנסת. בית-הכנסת נבנה אי שם, בין המאה ה-5 למאה ה-7 לספירה. ופעל עד סוף המאה ה-20. תחילה התפללו בו 'המוסתערבים' בני הקהילה היהודית המקומית, אחר-כך הצטרפו אליהם גולי ספרד ופורטוגל ואחריהם הגיעו גם הפרנקוס' מיהודי איטליה. בית-הכנסת היה מקור גאווה של הקהילה. לצידו מוצגים בתערוכה גם תשמישי קדושה אופייניים אשר שימשו את הקהילה היהודית בסוריה.

בשיתוף פרויקט "מקום", יוצרים: אבי דבאח, הרמקה היזן, יהודית מנסן-רמון, מייק רובינסן
קרדיט צילום: מוזיאון ישראל.

האוצרת: רויטל חובב

תערוכה חדשה במוזיאון ישראל מציעה ביקור ושיטוט בחללי בית-הכנסת העתיק והמפואר של חלב שחרב במלחמת האזרחים בסוריה ב-2016. המבקרים, חבושים במשקפי מציאות וירטואלית, הולכים בעקבות שמש בית-הכנסת שפוסע בין החללים השוממים, עוצר מול היכלות ספרי הקודש, ליד התיבות ובחצר הפנימית שבני הקהילה התפללו בה מתחת לכיפת השמיים, וחשים כאילו הם עומדים בבית-הכנסת עצמו. על אף שהם יושבים על כיסא הרחק ממנו ובית-הכנסת כבר איננו קיים. בבית-הכנסת הזה היה שמור מאות שנים "כתר ארם-צובא", שהוא העותק הקדום והמוסמך ביותר של התנ"ך השלם המנוקד והמוטעם. כיום הוא מוצג בהיכל הספר שבמוזיאון ישראל.

בסוף שנות ה-40 של המאה הקודמת החליטה שרה שמאע מקהילת חלב לצלם את בית-הכנסת שהיא גדלה בו - מחווה לזכר אביה שנפטר. היא נסעה מארץ ישראל לחלב, שכרה את שירותיו של צלם ארמני ודאגה לתיעוד בית-הכנסת. סדרת התצלומים שהפיקה היוו בסיס לשחזור בית-הכנסת באמצעות מציאות מדומה כפי שנראה

